

Kaj Mogensens prædiken 12. søndag efter trinitatis

Taler

Kaj Mogensen
Sognepræst

Sted

Hvidbjerg Vesten Aa, Ørum og
Lodbjerg Kirker

Omstændigheder

Denne prædiken indgår i prædikensamlingen, "Liv og tro. Prædikener" (2014), der indeholder prædikener, som Kaj Mogensen har holdt gennem 26 år som sognepræst i Hvidbjerg Vesten Aa, Ørum og Lodbjerg Kirker. Derfor kendes denne prædikens præcise datering ikke, hvorfor prædikensamlingens udgivelsesår er sat som dato.

Prædikentekst

Matthæusevangeliet kapitel 12, vers 31-42

Salmer

Lysets engel går med glans
Vor Gud han er så fast en borg
Du, som går ud fra den levende Gud
Rejs op dit hoved, al kristenhed
Vidunderligst af alt på jord

Tilgivelse og tilintetgørelse

Det lykkelige øjeblik. Det er det øjeblik, som er fyldt med kærlighed og ikke med alt muligt andet. Det kan vare kort tid i udstrækning, men kan få betydning for et helt liv. Der er forhåbentlig mange lykkelige øjeblikke i dit liv, men de kan være vanskelige at få øje på og svære at give sig hen i, fordi der er så meget andet, der kræver din opmærksomhed.

De lykkelige øjeblikke er skabelsesøjeblikke. Her bliver livet til, her bliver livet beskyttet og bevaret, og her bliver du oplyst og oplivet. Du sanser det ægte, sande og oprindelige liv. Det, som du og alle mennesker og hele skaberværket blev skabt til. Det liv, som er Himmeriget på jord. I de øjeblikke skælver hjertet af glæde. Du løftes mod himmelen og bliver samtidig jorden tro. Hvornår har du været mest lykkelig i dit liv?

Nogle få glimt. Jeg er sammen med et barn. Jeg har lagt mig ned ved siden af ham på gulvet. Det var måske lidt svært at komme derned. Måske bliver det

endnu sværere at komme op igen. Men det tænker jeg ikke på nu. Jeg stryger mildt barnet på kinden. Han ligger der og gør de samme bevægelser – igen og igen. Han er multihandicappet. Jeg vender hans hoved blidt imod mig. Og så: i en brøkdel af et sekund ser han mig i øjnene og smiler, og han kommer med en lyd af vellyst og glæde. Han har det godt, så jeg får det godt. Det er denne lille handicappede dreng, der er den største af os. Det er ham, der har bøjet sig ned til mig. Vi blev bundet sammen af kærlighedens fuldkomne bånd. Og det er frihed. For frihed er ikke at kunne gøre alt, hvad man har lyst til. Frihed er at være til stede i sit eget liv og derfor at være sammen. Frihed er at opleve kærligheden. Kærligheden er en kraft, der går forud for, at vi kan elske. Den er der på forhånd, for den er givet i og med skabelsen. Du skal ikke opfinde kærligheden, du skal bruge løs af den.

Forleden satte jeg mig ind i Lodbjerg Kirke. Jeg var helt alene. Det var lidt gråt i vejret. Der var stille. Den lille kirke er så smuk. Maja Lisa Engelhardts udsmykning trænger sig ikke på. Den er nænsom og smuk. Den er en udfoldelse af en skønhed, der på forhånd er givet. Den er skabt ud af noget, som er der på forhånd, sådan som al god kunst er det. Det svage lys på gråvejrsdagen trængte ind og ændrede udsmykningen. Den samme udsmykning og dog aldrig den samme. Et øjeblik i en kirke. Hvad det fik mig til, vil jeg ikke fortælle om, for det er en sag mellem Gud og mig.

En gudstjeneste. Vi synger en af salmebogens smukkeste salmer: *Du, som går ud fra den levende Gud* (DDS 291). Det er en pinsesalme, en helligåndssalme, der kan synges hele året. Vi er kommet til den sidste strofe, der er så mange ord i den. Nu er vi ved de allersidste:

Faderens råd og den Helligånds dåd
sammen i Frelseren falde,
så af det hele, som Gud har skabt,
går kun fortabelsens æt fortabt!

Hver gang jeg er med til at synge dette, oplever jeg det fyldte øjeblik. Det sammenfatter kristentroen på en enkel, sand og stærk måde. Det særlige ved kristentroen er, at det er troen på den treenige Gud. Gud har skabt os og opretholder vort liv. Helligånden øver sin gerning ved at skænke os tro, håb og kærlighed og ved at forene os i et lovsyngende fællesskab. Og Guds kærlighed tilvejebringes og levendegøres af Jesus Kristus. Jesus er Guds kærlighed, som

blev medmenneske og gik ind i lidelse og død for os. Han er frelser og forsoner. Derfor er vi frelste mennesker.

Jeg kunne nævne mange andre fyldte øjeblikke, særligt når der drages omsorg for mennesker, der har det svært, hvor vi deler hinandens sorger og glæder, hvor vi er medarbejdere på hinandens tro, håb og glæde. Du kan selv prædike videre.

Men livet består af andet end fyldte øjeblikke. Ikke alt i livet er udfoldelse af den oprindelige kærlighed. Det betyder ikke, at kærligheden ikke er der. At være skabt i Guds billede betyder at være skabt til at elske. Gudbilledligheden er ikke ganske gået tabt. Ellers ville de lykkelige øjeblikke ikke være der.

Det hænder, at vi svigter livet, når vi ikke lever det fuldt ud i kærlighed. Det betyder mistro, fordomme, misundelse, bedrevenen, magtskyge, griskhed. Det er når kærlighedens ord ophæves og talen bliver hård eller overfladisk. Det er, når ordene bliver tomme. Det er, når den naturlige og medfødte tillid går til grunde i mistillid. Også vort samfund præges mere og mere af mistillid.

Kærligheden er der stadigvæk, men den modsiges og modarbejdes af kræfter, der tager os til fange og gør os ufrie. Men Gud er stadigvæk kærlighed. Ubegrænset og uforbeholden kærlighed. Da Gud er god og da vi mennesker ofte svigter hans godhed, møder *hans* tillid med mistillid, møder hans uforbeholdne nåde med mistro, kan der ske et af to med Guds kærlighed.

Enten må den bukke under og give op. Så er kærlighedens Gud den store taber – og for os betyder det, at han forsvinder og dør. Og vi bliver ateister. Eller også må Guds kærlighed udfolde sig som tilgivelse. Og det er, hvad Gud vælger. Han vil ikke opløse sig selv i intet, men vil genoprette alt ved sin tilgivende kærlighed.

Tilgivelse er, at vi føres tilbage til den oprindelige kærlighed. Tilgivelse er, at vi skænkes en ny begyndelse. Guds kærlighed indebærer hans fuldkomne og uforbeholdne tilgivelse. Det er kærlighedens gåde – Guds nåde. Når Jesus siger: "Al synd og bespottelse skal tilgives mennesker," skal det tages for pålydende. Ordet "alt" betyder "uden undtagelse". Hvis der blot var en eneste undtagelse, giver Jesu ord ingen mening.

Tilgivelsen er Guds middel til menneskers frelse. Skal man da ikke tro for at blive frelst? Nej, det *skal* man ikke. Troen er ikke en betingelse, men en gave.

Den rækkes i og med tilgivelsens ord. Troen er ikke, hvad du skal yde for at blive frelst, men hvad Gud yder. Troen er, hvad Guds kærlighed gør ved dig.

Guds tilgivelse er et middel i kærlighedens genoprettelse af skaberværket. Den skænkes os i nadveren og i Ordets forkyndelse. Den kommer stærkt frem i dåben af det lille barn, som på forhånd skænkes dets synders nådige forladelse for et helt liv. Guds tilgivelse skænkes os, fordi Gud elsker os. Den tilgivelse skal vi bruge, så den præger vor måde at være til på i forhold til hinanden. Guds tilgivelse er her og nu, men den vil også være virksom i den fremtid, Gud har til os efter døden, og i den fremtid, som Gud har til menneskeheden, ja til hele skaberværket, når Kristus kommer for at dømme levende og døde, når Kristi forsonergerning og Guds genoprettelse af skaberværket virkeliggøres.

Forud for det går Guds dom. Hver dag er en dommens dag for os, når vi afsløres og dømmes med kærlighedens harme og mildhed. Den foregriber den endelige dom, hvor vi skal dømmes på vore ord og det, som de virker. Dommen er et udtryk for, at det ikke er lige gyldigt, hvordan du lever. Den skaber klarhed.

Men dommen er altid det næstsidste. Det sidste er Guds tilgivelse. Den er stadigvæk uden grænser og uden forbehold. Hvis Gud lader blot et eneste menneske være unddraget sin tilgivelse, så er Jesus løgner, og Gud er den store taber. Fordi kærligheden vil liv og ikke tilintetgørelse.

Hvad så med synden mod Helligånden, som ikke kan tilgives? Der er nogle, der anstrenger sig for at finde ud af at forklare, hvad det er, som vi ikke kan få tilgivelse for. Disse anstrengelser er forgæves. For det er stadigvæk således, at der ikke er grænser for Guds tilgivelse og rækkevidden af Jesu Kristi forsonergerning. Men hvem er Guds Helligånd? Guds Helligånd er kærlighedens og sandhedens Ånd. Den er den kraft, der var i det kærlighedsord, hvorved verden blev skabt. Den er styrken i alle kærlige ord og gerninger på denne jord. Helligånden er kærlighedens bevægelse og nærvær. Den er livet i evangeliets forkyndelse, i dåb og nadver. Den er den magt, som Jesus med sit liv, sin forkyndelse, sin død og opstandelse gør gældende i vort liv. Helligånden oplyser og opliver. Helligånden er kærlighedens gennemstrømning af det kristne menneskeliv.

Men ser vi os omkring i verden og ser vi ind i os selv, ser vi også en anden magt: Ondskabens magt. Lige før dagens evangelium har folk beskyldt Jesus for at uddrive de onde ånder ved hjælp af Satan, ondskabens magt. Men Jesus siger, at det er ved Guds Ånd, at han driver dæmonerne ud.

Der er altså to magter i verden, som står hinanden imod. Der er Guds magt, kærlighedens magt, og der er Satan, ondskabens magt. Djævelen er et billede på ondskabens magt. Den magt forsager vi ved hver eneste gudstjeneste. Den magt siger vi nej til, når vi døber et menneske med den kristne dåb.

Synden mod Helligånden kan da udelukkende udøves af den magt, som står kærligheden imod. Det er den uforklarlige, men virkelige magt, der skaber krige og ufred, som fristede Jesus uden held, og som frister os – sommetider med held. Den magt gør os ufrie, utrygge og modløse. Synden mod Guds gode livgivende magt skal ikke tilgives. For tilgivelse betyder, at vi føres tilbage til det oprindeligt gode. Og der er intet godt, som ondskabens magt kan føres tilbage til. Derfor skal den tilintetgøres, brændes op i kærlighedens lid. Mennesker skal tilgives, forsones og genoprettes. Djævelen skal tilintetgøres. Mennesker skal lutres. Ja, hele skaberværket skal lutres og genrejses. Det er den ægte betydning af skærsilden. Så skal vi aldrig frygte for, at der er synder, som *vi* ikke kan tilgives. Men vi skal glæde os over, at Gud er stærkere end "den gamle fjende led," og at den dag vil komme, ja er begyndt, hvor ondskabens åndemagt tilintetgøres. Hvorfor sker den endelige tilintetgørelse ikke allerede nu? Jeg ved det ikke. Måske skyldes det Guds langmodighed, måske fordi Gud vil have os med, gøre os til sine medarbejdere på Gudsrigets komme.

Jesu Kristi opstandelse fra de døde er tegn på Guds tilgivelses sejrende magt. Her fik døden sit dødsstød. Her genopstod den kærlighed, som satte livet til for os. Det lykkelige øjeblik! Nutiden fyldt med fremtid. Du er forsonet med Gud, så lev det ud. Og glæd dig over, at der kommer en dag, en tid og et sted, som de lykkelige øjeblikke foregriber, og hvor alle lykkelige øjeblikke smelter sammen.

Kilde

Kaj Mogensen: "Liv og tro. Prædikener", s.129-135. Aros. 2014

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

12. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kaj-mogensens-praediken-12-sondag-efter-trinitatis>